

SLOVENE

Štev. 158. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKE NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 14. julija 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredne dni in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishtvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročila, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivista (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvista
20 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upraviškega telefona št. 138.

Belokranjska železnica.

(Govoril na shodu posl. Šuklje.)
(Konec.)

Tedaj, prijatelji in rojaki, pred vsem se morate med seboj zediniti glede proge. In ker se tako sporazumljenje ne dá doseči v hrupu velikih shodov, morate v to svrhu sestaviti maloštevilni odbor svojih zaupnikov, kateri bi poleg drugih prevažnih nalog imel tudi ta posel, da se dogovorite in sporazumete glede proge. V tem odboru bi se sploh moralo osredotočiti celo gibanje za belokranjsko železnico.

In ta odbor mora potem osigurati tudi prispevke domačih interesentov. Od uspehov, pridobljenih v tem oziru, odvisna je večinoma usoda našega železniškega načrta. Ne varajte se, Belokranjci, s praznimi nadami, da boste vsaj v sedanjih razmerah železnico mogli dobiti z golimi prošnjami, govori in deputacijami. Vem, da je prebito malo blagostanja tostran Gorjancev, vem, da težko iz svojega žepa kaj izdatnega žrtvujete v doseg svoje železnice, ali v lice vam povem, kot pošten prijatelj vaš, da se ne bodo zmenili za belokranjsko progno niti vlada niti tuji kapitalisti, ako domače prebivalstvo ne dokaže potrebnosti železniške zgradbe z vidnimi žrtvami. Precejšnji del potrebne stavbene glavnice boste morali prispevati vi sami — ako niste pripravljeni na tako dejansko podporo, potem je bolje, da se zastoj ne trudimo z govori in dopisi.

Da, — se mi bode ugovarjalo — odkod pa jemati, ko vendar Belokranjci ničesar nimamo?! Ne, možje, stvar ni tako grozna. Glejte, v stavbnem proračunu vsake železniške zgradbe nahaja se nekoliko postavk, ki so izražene pač v denarnih številkah, katere pa udeleženci vendar lahko skup spravijo, ne da bi jim trebalo segati globoko v žep. Na pr. pri odkupu zemljišča za železnico se bode tuintam kazalo, da je progna merjena

skozi pust, malovredens svet, skozi kake stelnike ali „gmajne“, katere so morda skupna last cele vasi ali celo občine. Tak skupni svet naj se takoj ponudi brezplačno. Ali n. pr. progna je načrtana skozi gozd in nameravana postaja ni preveč oddaljena. Cela gozdna parcela pridobi mnogo na svoji vrednosti zgolj vsled tega, ker je železnica blizu. Lastnik pride na ta način brez truda do večjega dobička, kaj ga boli potem, ako za slučaj železniške zgradbe brezplačno odstopi nekoliko porabnega lesa?! Isto se lahko godi z zidarskim peskom, apnom in kamenjem, — in vse pride na korist železnice in njene stavbene glavnice, katera se zboljša vsled takih ponudb. Pa tudi z gotovim denarjem morate na dan! Pred vsem posnemajo naj belokranjske občine lepe vzglede občin ob dolenskih železnicah, katere so — pridenši od Velikih Lašč in Višnje gore do Kočevja in Novega mesta — kar med seboj tekmovali pri nakupu železniških delnic. In stopite danes med nje, pojdite n. pr. v Trebnje ali Velike Loke in vprašajte občane, če se danes kesajo, ker so njih občinski zastopi pred 10 leti mnogo tisoč goldinarjev žrtvovali za nakup glavinskih delnic?! Vsak vam bode dejal: prav smo tedaj storili! In zakaj? Prvič poskoči vrednost in kupna cena vsem zemljiščem v železniškem obližju, potem pa imajo kupljene delnice same zase neko premoženjsko veljavo, dočim se denar, ki ga treba za njih nakup, lahko spravi skupaj na tak način, da davkoplačevalcev preveč ne boli. Recimo na primer semiška občina hoče sama zase podpisati glavinskih delnic za 10 000 goldinarjev. V občinski blagajnici jih gotovo ni, in tudi z občinskimi doklami jih baje ne bi takoj skupaj spravili. Ali v takem slučaju se naj obrne občinski odbor na kak denarni zavod, recimo do kranjske hranilnice, ter si naj tam izposodi potrebno svoto. Ker je tudi hranilnica pri zadeta pri zgradbi železnični, bode že iz zdrave sebičnosti denar posodila pod ugod-

nimi pogoji, proti razmeroma malim obrestim. In tega dolga ne bode treba poplačati tako, da bi morali kacega lepega dne odšteti dotično glavnico, temveč v neznatnih letnih obrokih se vrši celo razdolženje. Jaz sodim, da bi n. pr. v gori navedenem slučaju semiška občina si lahko preskrbela celo glavnico 10 000 gld. ter jo obenem odplačevala, ako bi skozi daljšo dobo, recimo skozi 30 let, odrajtovala 5 do 5½ odstotkov na leto. Torej obremenili bi se Semiščani v tem slučaju na leto s 500 do 550 gld., tedaj bi zvišali svoje doklade za nekaj odstotkov, zato bi pa imeli železnico in poleg tega še vrednostne papirje kot občinsko premoženje v svoji občinski blagajnici, kateri bodo o svojem času, prej ali slej, prinašali obresti. In tudi bolj premožni posamezniki bi morali nabaviti si nekoliko glavinskih delnic. Kdor kaj več blaga pošilja preko Gorjancev ali ga dobiva z one strani, vsak ima dobiček, kajti železnica na večje daljave sigurno ceneje vozi, nego konj, potem pa je pomisliti, kolike reči, ki jih sedaj ni mogoče spraviti v denar, bode po železnici dobilo svoj trg in svojo ceno, tedaj dovolj povoda, da se sleherni po svoji moči udeleži dobave stavbinske glavnice.

In še nek drugi način je, po katerem se dá olajšati izvršitev železnice. Vsako železniško podjetje živi namreč od svojih tovorov in največja zapreka njegova bi bila, če vnanji kapitalist sodi, da teče nameravana progna po krajih, kjer nobenih tovorov ni dobiti. Ako tedaj razsoden gospodar izračuna, za slučaj da dobimo železnico, bi lahko pri količkah ugodnih tarifnih toliko tovara spravil na železnico ali od nje dobival, potem n a j s e z a v e ž e — naglašam po treznem, nepretiranem predzoru — da bode to količino blaga v istini dal železnici v vožnjo, poročstvo naj prevzame za to množino, (Frachtingarantie), in železniški zgradbi bode s tem baš toliko koristil, kakor da odšteje skupino za delnice. Tako zavezo prevzamejo lahko poedinci, a tudi celim vasem

in celim občinam je ta pot vedno odprta. — Naglašam tedaj še enkrat ter vam, mili belokranjski rojaki, najtopleje priporočam: Zedinite se med seboj glede železniške proge, izberite si čimprej osnovni odbor ter dokažite z dejanji — prazne besede ne veljajo nič pri enakih vprašanjih — da je zgradba belokranjske železnice za vas neizmerne pomena ter da ste pripravljeni v to svrhu prinašati primerne žrtve.

A ša nekaj! Nikakor ne zadostuje, da se med ljudstvom vnašne živahno gibanje za železnico, marveč podpirati ga morajo ter v nekem smislu celo voditi vaši zastopniki v deželni in državnem zboru. Tú treba paziti natančno na osebnost svojstva dotičnih izbrancev, na njih izkušnost, dobro voljo in trudoljubivost, nič manj pa tudi na njihovo poštenje in nesebičnost. Dobro si oglejte, prijatelji, one možje, katerim hočete poveriti belokranjske mandate po mestih in po selskih občinah. Ker so stvari dospele tako daleč, da bode glede belokranjske železnice sedaj najprej deželni zbor moral doletiti svoj prispevek, sledi iz tega, da bodo i v tem oziru posebne važnosti baš nove volitve v deželni zbor, glede katerih pač vsak resen politik sodi, da morajo kmalu priti na dnevni red. In tu rečem naravnost: Tudi za belokranjsko železnico bode osobite važnosti, kateri stranki se bodo pridružili poslanci, izbrani od belokranjskih volilcev!

Do duše sem uverjen, da bodo baš ta izrek moj ljuto napadali protivniki moji. In kar vidim že te junake, kako bodo med ljudstvom agitovali z argumentom, češ, baš klerikalna obstrukcija v deželni zboru je zakrivila, da se sedanji deželni zastop ni še mogel baviti z vprašanjem belokranjske železnice. Jaz za svojo osebo se danes nočem dotikati vprašanja, jeli bila takoj sprva umestna deželnozborna obstrukcija, — to pa naglašam z vso energijo svojo: Vsaj v tem pogledu celo hvalim obstrukcijo, k a j t i o d

LISTEK.

„Za resnico“.

(Spisali slovenski bogoslovci.)

Kdor ima smisla in zanimanja za literarna dela, tega gotovo vselej pristržno razveseli, kadar dobi v roko novo slovensko knjigo. Saj se dokaj tiska in tudi od leta do leta so zaznati kar veliki napredki; z vso energijo stopa zbor slovenskih literatov in filozofov skoro da v tiri s svojimi tovariši velikih in bogatih narodov. Zato je veselje tem večje, ako se pojavi na dan knjiga, ki priča, da je mladi naraščaj delaven, da resno misli in da v njem kipi in vre, ter da ga žene mogočna notranja sila na delo za narod.

Pričujoča knjiga, ki obsega 254 strani, ima prevesno filozofsko-apologetično snov. Prav zaradi tega je gotovo še bolj zanimiva, ker doslej od zbora mladih moči nimamo še podobne vrstnice v slovstvu. Prav zaradi njene vsebine si pa tudi nikakor ne prilagadam odločne sodbe o posameznih spisih; za take stvari je treba treznega strokov-

njaka. Usojam si pa samo zapisati prav odkritosrčno nekaj misli, ki so se mi vzbudile ob knjigi: »Za resnico«. Prvo veselje ob knjigi je izpoznanje, da je mladi svet začel filozofirati. To pa ni nič drugega, kakor to, da človek začne resno in samostojno misliti in soditi. Dijak — srednje ali visokošolec — pa samostojen mislec — to ni vsakdanja prikažen. In da ni, je pač vzrok v dijaškem življenju, v predpisanih knjigah, v posebnostih raznih profesorjev, ki celo na visokih šolah tako radi prihajajo z vprašanjem: „Haben sie mein oder dieses Buch gelesen?“ Če dijak to zanika, tedaj je s tem redno že zapečatil uspeh izpita, pa naj je še tako podkovan. Take razmere silijo prerade mladino, da mirno pusti, naj mislijo zanjo samo drugi, ona pa pluskne v tekoče valove življenja, ki jo objame s sladkim šumom: »Carpe diem« . . . Da se pa v svetovnem vrtincu ne dajo prezreti in preslišati glasni vskliki najrazličnejših naziranj, sodbe o življenju in njegovem smotru, butanje strank ob stranke, to je popolnoma jasna stvar. In prav takisto jasno je, da se mora ta vsklik, ponavljan večkrat, in prav tisti, ki je naj-

bolj glasan, pa hkrati naši kolikor toliko epikurejsko razpoloženi naravi najbolj lagoden, da se tisti vsklik vprime mlade duše in duša se vklene njega. »Povej, s kom obdružuješ in povem ti, kdo si!« Ta usodni stavek se večkrat premalo uvažuje. Usoda ni nič drugega, kakor okolica posameznega človeka. Ta vpliva na vse njegovo duševno in materijalno delovanje. Dva ista talenta, istih moči in zmoglosti, ki sta hodila do nekega razpotja ramo ob ramo — pa sta za deset let kontradiktorični nasprotji. Eden ubit in izgubljen, ki komaj še gavi po trudni cesti, drugi pa hodi visoko, je ugleđen, ima resolutne in jasne nazore in s svojega stola gleda pomilovalno na nekdanjega tovariša. In če samo pomilovalno, to še ni hudo. Prečesto gleda nanj zaničevalno. Pri tem pa ne pomisli in se ne prša, kaj bi bilo z menoj, če bi bila njegova usoda moja usoda. Okolice — to je faktor v našem življenju, s katerim je treba računati.

Seveda jih bo prišlo jezero, ki poreko: Vsak je svoje sreče kovač! Vsak ima slobojno voljo, vsak ima razum! Naj se iztrga iz okolice, če jo izpozna za resnici sovražno,

namenu svojega življenja protivno! Prav res! Ali veste, da tisoči, ko spoznajo laž in zmoto, kriče: »Da dexteram misero, et tecum me tolle per undas!«

Ali pa veste, da zopet tisoči v mrzlem skepticizmu plovejo v meglo brez moči, brez volje in mrmrajo: »Ignoramus et ignorabimus.« In to je njih magistralsko življenje, ki izzveni preko groba v strašno temo, ko zadnjikrat udari srce, ni v njem več ne nade ne ljubezni, ampak sam mrz, sam strah in dvom. In tedaj jim je v trenutku jasno, da je bilo njihovo življenje vendarle pravzaprav brez cilja. Prišli so do tja, kjer se pravi: cilj, in tedaj ga ne vedo in ne vidijo in spoznati morajo, da so bili sicer ljudje, toda ljudje brez portfeuille-a.

Resnica, praktična resnica pa je, da človeka, ki je enkrat na vseh koncih in krajih zavozlan v zmoto in dvom, da tega samo človeška beseda težko kdaj reši. Toda modra beseda, jasni duh in globoko umovanje, pa mu posuje cesto, po kateri je mogoče dospeti do resnice, ki je Kristus.

In ta pot je važna za vsakega, važna

sedanje večine v deželni sobani ljubljanski nikolinebi mogel pričakovati ugodne rešitve one železnice, od katere je vistini odvisen blagor naše Belokrajine. In to svoje prepričanje vam hočem na kratko pojasniti!

Kar se tiče manjšine, takozvani »klerikalci«, znam pač za gotovo, — in pooblaščen sem, povedati to na današnjem shodu od strani vodstva katoliško-narodne stranke, — da bi vsi njeni pristaši kakor en mož glasovali za Belokrajino, ne zmede se za to, ali so bili izbrani na Gorenjskem ali Notranjem, ali so jih odposlali volilci dolenski. Toda, — navzlic očitemu dejstvu, da zastopajo ogromno večino slovenskega naroda na Kranjskem, so vsi le v manjšini, in vso oblast ima v rokah deželnozborska večina, ta prečudna kombinacija nemških zastopnikov in liberalnih slovenskih poslancev. Ali bolje rečeno: Vso oblast imajo v ljubljanskem dvorcu Nemci, kajti kdo more s tehtnimi razlogi — ne z golimi psovskami — mi ovreči trditve, da so takozvani »naprednjaki« v deželnem zastopu navzlic svoji navidezni slovanski radikalnosti, navzlic vsem mogočno donečim, a vendar skozinkozni ja lovim frazam zgolj povoljni in ponižni služabniki prevzvišenega barona Schwegla ter slepo crodje njegove lokavosti? Kdo mi more dokazati neresnico ali lažnjivost, ako danes imenom vsega rodoljubnega slovenstva pred bistrim belokranjskim narodom proti zastopniku belokranjskih mest dvigam jasno obtožbo, da je baš valed njegove vrto glave politike vodja kranjskih Nemcev postal v deželi Kranjski najimenitnejša in najmerodajnejša oseba?! In z odkritim obžalovanjem izrekam, da baron Schwegel belokranjskemu projektu kar nič ni naklonjen. Maogo sem imel prilike občevati z njim. — Deželi sem na pr. le koristil, ko sem Schwegla pridobil za dolensko železnico, že tedaj sem poskušal, ogrevati ga tudi za njeno nadaljevanje po Belokranjskem. Se lani, meseca avgusta 1903, podal sem se k njemu na Gorenjsko ter mu v večurnem razgovoru na srce pokladal dolensko železniško zadevo, pred vsem vprašanje belokranjske proge. O tem razgovoru lagal se je »Slov. Narod«, da sem iskal zaveznitvo nemške stranke s klerikalno slovensko manjšino. V istini sem se le prizadeval, zasnovati skupno akcijo na korist železniškim dolenskim vprašanjem, ali ni se mi posrečilo.

Tedanji odgovor Schweglov bil je sicer uljuden v obliki, po svojem jedru pa odlajajoč, da celo odklanjajoč. Ko sem potem letos na Dunaju zopet nekoliko potipal, sprevidel sem pa takoj iz njegovih besed, da je prej pripravljen, deset železniških zvez zasnovati na Gorenjskem, nego mazinec ganiti za našo belokranjsko železnico.

Gorenjska ekscelencija pa dandanes ne omejeno zaukazuje v ljubljanski deželni sobani. Pač je vsak trenotek pripravljen, za našo progo skovati kako lepo resolucijo, katera njegovih malčštevilnih volilcev nič ne stane, ali zabadava pričakujete od njega onih deželnih žrtv, kojih sigurno treba v izvršitev naše železnice. O tem sem prepričan —

za sedanjo dobo prav posebno, ko teži človeški duh vedno globlje in prodira do drobnih atomov, a prav tam tako rad z dvoji. Kdor se bo pa navadil rano logično misliti, samostojno soditi, kdor bo tudi pravičen v svojih sodbah, on se ne bo hitro upognil slučajnemu javnemu mnenju, kakor vzvalovljeno klasje dihu vetra, ampak bo mislil in s srcem hrepenečim po resnici zavil na pot, ki je pot do Resnice. To je prvi moment, kateri naj vzbudi ta knjiga v mladih dušah.

Drugi pojav v tej knjigi, ki vzbudi v človeku mnogo veselja, je dokaz, da se izobrazuje duhovski naraščaj tudi izven domovine po slavnih stolicah raznih mest. Tam jim je vse širje odprt pogled v svetovno mišljenje, tam je impulz mnogo večji, da se poglobijo v študije, da se približe seznanijo z nazorji, ki so sicer mnogokrat zmotni, a imajo vendar v sebi marsikako zrno resnice. Tam se nauče modro zavrniti zmoto, a biti tudi pravičnim in »in dubiis« puščati svobodo. Ti se vrnejo v domovino s širokim obzorjem, ti gotovo vplivajo na

ako se varam, tem bolje za zapuščeno Belokrajino, ako se dejanjsko dokaže neistinitost moje trditve.

In tedaj — predolgo sem že govoril — sklepam z besedami, o katerih želim, da bi jih nepristransko presojali zlasti navzoči poslušalci iz belokranjskih mest: Pazite Belokranjci na bodoče volitve!

»Narodova« stranka je dandanes goli privešek nemško-kranjske politike pod vodstvom barona Schwegla. To dejstvo se bode izkazalo tudi v trenutku, ko se odloči usoda belokranjskega železniškega projekta. Kdor tedaj v Metliki ali v Črnomlju, v mestih ali kmečkih občinah, svoj glas odda pristašu »Narodove« stranke, ta dokaže s tem činom dejansko, da belokranjske železnice ne pogreša ter se zanjo ne briga.

Rusko-japonska vojska.

Židovski listi niso nič kaj zadovoljni s Kurokijem. Mislijo so, da bo kar naenkrat udaril na severno rusko črto, ko Rusi na to presenečenje ne bodo pripravljeni. Sedaj vzdihujejo: Kje je Kuroki? Se vedno ni poročila o Kurokijevem glavnem napadu na Ljaojan. Sedaj ne bo več presenetil Rusov, obratno Rusi ga pričakujejo že za utrditvami. Ako se posreči Kuropatkinu koncentrirati svojo armado pri Ljaojanu, predno Japonci izvrše napad na to točko, tedaj je popolnoma v njegovih rokah spustiti se v bitko ali pa umikati se proti Mukdenu.

Sploh so pa brzjavke z mandžurijskega bojišča tako temne, da nihče prav ne ve, kaj nameravata nasprotnika. Ali Kuroki resno prodira proti Ljaojanu, ali pa hočejo Japonci se z vso silo vreči prej na Dašičavo, Niučvan, Hajčen, ali pa Kuroki prodira severovzhodno, da razcepi rusko brambo na zahodnih tčkah.

Končno bodo pa Japonci vendar spoznali, da so ta njihov načrt Rusi tudi spoznali in da bodo končno raztresene le japonske moči, dočim se Rusi z umikanjem vedno bolj združujejo, a pri umikanju zadajajo vendarle Japoncem znatne izgube, kar bodo Japonci šele pozneje bridko čutili.

Raznovrstna došla nam poročila se glase:

Peterburg, 13. julija. (Uradno.) Generalni poročnik Saharov brzjavlja generalnemu štabu: Sovražnik se je 10. t. m. utrdil na višinah med železnico in cestjo iz Hajču proti Dašičavi. Dne 10. t. m. ponoči so zapazile naše poizvedovalne čete sovražne prednje straže med Maolinhavom in železniško progo. Ko so došle naše poizvedovalne čete jutraj v Činšilanju, je odšel sovražnik proti Sinanšilusu, ter se nehal utrjevati na bližnjih višinah. Dne 11. t. m. dopoldne sta se približala dva japonska švadrona. — Ob 9. uri je pričela neka japonska stotnja streljati na naše prednje straže v vasi Čjacija. Ko pa so dobile naše čete pomoč, umaknil se je sovražnik. Od naših sta bila dva strelica ranjena. En japonski bataljon in 3 švadrona smo opazili 12 km. severovzhodno od Hajčena.

London, 13. julija. »Times« poroča iz Niučvana: Ruska armada stoji pred Dašičavo v bojnem redu pod osebnim poveljstvom Kuropatkinovim. Lokomotive so vedno pripravljene ter posredujejo z 20 km. južno stoječimi prednjimi stražami. Včeraj jutraj smo slišali od one strani močno streljanje.

Peterburg, 12. julija. »Novoje Vremja« poroča iz Inakava: Iz prisotnosti ja-

kolico; ob njih se duhovi vzbude in bistrijo. To pa vedno vpliva, da se veda in znanost širi. To je pa mogoče edino le pri onih duhovih, ki niso nikakor zadovoljni samo s šolsko knjigo, ki se ne zaplankajo za ozke meje samo nujno predpisanega znanja, ampak beže takoj v mladosti preko teh granic dalje na široko prostranost znanja vsesplošne izobrazbe. In če je ta slučajni pojav, ta težnja doma pri bogoslovcih, bržkone ne bo tuja tudi onim, ki so pred kratkim še sedeli v istih klopeh, pa so se posvetili drugim stanovom. Pravi, misleči duh ne pozna stagnacije. Vedno zre pred seboj obširno polje. Neutrudno gre po njem in ko pride do prvega cilja, ne mudi se dolgo ob njem, ampak že gre za drugim ciljem, ki se mu dviga še na širših poljanah. Kdor je pa takega duha, ta bo delaven, ta bo sicer vršil dolžnosti svojega znanja, a samo to mu ne bo nikoli zadostovalo. Dalje bo hotel, koristiti bo želel narodu in domovini — koristiti človeštvu sploh.

(Konec sledi.)

ponskih ladij pred Kajčvom sklepajo, da bodo Japonci, ako se polaste Dašičava, izkrcali pri Inakavu svoje čete. Kakor poroča »Rus«, so zapazili v bližini Mukdena konjeniške čete, ki imajo nalogo, da organizujejo Hunhuze, ki bodo napadali železnico.

Berolin, 13. julija. »Lokalanzeiger« poroča iz Tokia: Japonci so napadli na prodiranju proti Hajčenu močno utrjene ruske pozicije pri Sakoku ter jih zavzeli.

London, 13. julija. »Times« poroča iz Tokia: Kurokijev centum se bliža, ne da bi zadel na odpor, Ljaojanu. Kuroki se čudi, da se mu Rusi izdatno ne upirajo.

Niučvan, 13. julija. Japonska posadka iz Kajčvu je včeraj pričela prodirati proti Sankvaji. Neki japonski štabni častnik je mnenja, da se bodo Rusi umikali proti Ljaojanu, kjer se bo vršila odločilna bitka. Japonci zelo strogo postopajo proti roparskim četam. Včeraj so v Kajčvu obglavili 14 roparjev.

London, 13. julija. Dopisniku »Daily Mail« je rekel neki ruski štabni častnik, da se ne ve, če se bodo Rusi sovražniku postavili v bran pri Dašičavi ali Hajčenu. Mogoče se tudi umaknejo do Ljaojana, kjer se spuste v odločilno bitko. Južno od Harbina stoji prvi, drugi in tretji sibirski ter 10 evropski vojni kor. Sedemdeset evropski vojni kor odhaja k prednjim četam. V boju pri Sankuntaju so Japonci prejšnji teden izgubili 800 mož. »Standard« poroča iz Tokia: Dasiravno močno dežuje, vendar odpošiljajo Japonci močne poizvedovalne čete. Ogleduhi armade, ki se je izkrcala pri Takušanu, so oddali proti Tumkinu ter cenijo sovražnikovo moč na eno divizijo.

London, 13. julija. »Times« poroča iz Kurokijevega glavnega taborišča: Rusi so naenkrat pričeli z aktivnostjo proti našemu desnemu (Kurokijevemu) krilu. Močna četa je zasedla višine onstran prelaza Motien ter dobiva pomoči iz samske okolice. Gibanje čet čititi konjenica. Bržkone hočejo Rusi s tem zavarovati Kuropatkinovo umikanje proti Ljaojanu. Mi smo še vedno mnenja, da pred Ljaojanom ni pričakovati resnega ruskega odpora ali pa še tam ne. (?) Na cesti proti Ljaojanu delajo Rusi nasipe. »Daily Mail« poroča iz Niučvana: Japonske prednje straže stoji 10 milj južno od Dašičava, kjer stoji 11.000 Rusov, in sicer nekoliko sibirskih pešpolkov in 3000 kozakov in dragoncev, toda malo topničarjev. Pot do kolodvora je zaprta z jarki in mrežami.

Velika ruska zmaga pred Port Arturjem?

Izpred Port Arturja prihajajo vesti o veliki ruski zmagi. Najprej je prišla brzjavka lista »Morningpost« iz Londona, ki se glasi:

Iz Sangaja poročajo, da je bila pred Port Arturjem bitka, v kateri so Japonci izgubili 2800 mož. Japonci so se morali umakniti.

Skoro nato smo sinoči dobili, tudi prepozno za včerajšnji list, brzjavko korespondenčnega urada. Brzjavka se glasi:

Peterburg, 13. julija. (Uradno.) Generalni štab objavlja naslednje: Po poročilih iz japonskega vira, ki so došla generalnemu štabu ces. namestnika Aleksejeva, so Japonci v noči 11. tek. m. naskočili ruske portarturske postojanke, a so biliz velikanskimi izgubami odbiti. Težko je vsaj približno določiti velikanske izgube sovražnikov, ki znašajo, kakor kaže, velikansko število 30.000 mož. Pozneje je došla še ena brzjavka, ki pravi, da objava generalnega štaba potrjuje poročilo, da so Japonci v noči 11. tek. meseca izgubili 30.000 mož.

Začudenjem smo sprejeli to vest in zdi se skoro neverjetna, da bi pri enem naskoku padlo toliko Japoncev, vsaj v desedanjih vojskah se kaj takega ni zgodilo. Upoštevati pa je, da imajo v vojski sedaj vsa druga modernejša »uničevalna sredstva«. Ako pa je resnična ta vest, tedaj pomenja skoro popolno rusko zmago proti obleganemu Japoncem. Izgube 30.000 mož bi Japonci ne mogli tako hitro preboleti, ali pa bi morali opustiti vse operacije proti severu Mandžurije; posledica pa bi bilo, da bi jih potem za hrbtom napadel Kuropatkin. Pripravljeni moramo biti, da bodo Japonci svoj poraz odločno tajili. Verjetna bi bila vest, ako so Japonci zašli na podzemsko mine, ki so položene okolu Port Arturja, in da so razstreliva napravila take silne izgube med njimi.

Brzjavka iz Pariza z dne 13. julija se glasi: V noči 11. t. m. se je Japoncem posrečilo zasedi dve važni točki pred Port Arturjem, vendar se je zasedenje teh dveh točk pokazalo dvomljive vrednosti, ker so Japonci morali premeniti svoj generalni načrt, da preprečijo ponovitev velikih izgub, katere so jim zadale razstreljene mine.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz Tiencina z dne 13. t. m.: En ruski infanterijski bataljon je osvojil neko pozicijo zahodno od Port Arturja, katero so Japonci predvčerajšnjim zasedli.

Londonse »Times« pišejo, da so napravili Japonci štiri milje pred Port Arturjem zemeljske nasipe in postavili topove.

Londonsko-rimske sanje, da bi bili Rusi sami uničili nekaj ladij, med njimi »Retvizana«, se tudi ne potrjujejo, pač pa poročajo iz Peterburga: Tu se razširja vest, da je portartursko rusko brodogradbeno sredstvo ušlo iz luke ter plove v smeri proti korejski morski ožini.

Iz Čifu pa poročajo: Neka ruska bojna ladja je prodrla skozi blokado japonskih ladij ter ušla Japoncem, dasiravno se jo zasledovali. Iz Sangaja brzjavljajo, da Japonci ne pričakujejo portarturskega padca pred koncem julija.

Se en ruski uspeh pred Port Arturjem

Peterburg, 13. julija. Ruska brzjavna agentura poroča iz Mukdena: Kakor poročajo iz Port Arturja, je 5. t. m. general Fock napadel japonsko desno krilo ter ga prepodil iz njegovih pozicij. Naši lovci so prodrli do Nangalina. Japonci izkrcujejo svoje čete pri Siaobidavi.

London, 13. julija. »Morningpost« poroča iz Sangaja, da so Rusi z uspehom udeli iz Port Arturja. Operacije so izvršili na vzhodni strani trdnjave. Japonci so Rusi zelo presenečili. Rusi so zaplenili tri topove ter vjeli 80 Japoncev.

Boji pred Kajpinom.

Peterburg, 13. julija. Dopisnik »Birževih Vedomosti« brzjavlja iz Dašičava: Dne 10. t. mes. jutraj se je pričelo naše levo krilo umikati od Kajpina z namenom izvabiti sovražnika v nižino. Japonsko topništvo je pričelo streljati šele zvečer. Japonci so streljali s kroglicami malega kalibra. Na prodiranju proti Kajpinu so imeli Japonci velikanske izgube, posebno pri korakanju čez reko. Ko so se Japonci ustavili, — umaknili so se Rusi na svoje že prej izbrane pozicije.

Tokio, 13. julija. (Uradno.) General Oku poroča: Japonci so imeli pri zasledovanju Kajpina od 5. do 7. t. m. izgube 24 mož (!) med njimi 4 mrtvece. Od 8. do 9. t. m. so imeli izgube do 150 mož.

Križarica »Novik«.

London, 12. julija. »Daily Telegr.« poroča iz Tokia: Kakor poroča admiral Togo, je baje ruska križarica »Novik«, ki je 9. t. m. zapustila z drugimi križaricami portartursko pristanišče in se zapela v boj, sedaj za boj nespasobna.

Rusi v Koreji.

London, 13. julija. Reuterjev dopisovalni urad poroča iz Genzasa: Tja došli japonski ogledniki poročajo, da so se Rusi utrdili v bližini Sionheuna.

»Bela lilija«.

Kitajski revolucionarji se zopet pripravljajo na vstank proti Evropcem, in sicer se zbira po zastavo enega najstarejših tajnih društev — »Bela lilija«. Ta ovet je Kitajcem svet, ker je baje na njej upodobljen Buddha. To društvo hoče odpraviti sedanjo mandžursko vladarsko hišo in pripomoči do vlade dinastiji Min, ki je vladala v prejšnjih časih. Pravijo, da je vseh nesreč kriva sedanja vladarska hiša, ki je tujka, pod dinastijo Min pa so imeli Kitajci zlato čase.

Buddhisti pripovedujejo ljudstvu sledečo pravljico: »Veliki duh«, ki živi v »zapadni zemlji« (Tibet) se je usmilil nesrečnega kitajskega naroda in je poslal nekaj »duhov« na Kitajsko, ki so razdelili »veliko skrivnost«: Kitajci se morajo vaditi v streljanju s puškami, ker »veliki duh« je zato pustil »bele vrage« (Evropce) iznati puške in topove, da jih bodo Kitajci pokončili z njihovim lastnim orožjem.

Milijoni in milijoni kitajskega naroda niso nikdar videli Evropeca, in ti vse verjamejo, kar jim agitatorji pripovedujejo o »belih vragih«. Pravijo jim, da ni bolj neusmiljenega človeka, kakor je »beli vrag« iz Evrope; to so nestorji, ki žro kitajske otroke itd. Tako se sovraštvo do Evropecev vedno bolj razširja v masah in gotovo ne bo ostalo brez posledic.

Veliki knez Boris.

Pariz, 13. julija. Veliki knez je dobil radi svoje bolehnosti od Kuropatkina dovoljenje, da se preseli iz glavnega taborišča v Arhangelsk ter tam čaka nadaljnjih povelj. Neka poročila pa trdijo, da je veliki knez nekaj zagrešil. Sedaj je ustrezno Kuropatkinovi želji, ker je zapustil tudi drugi veliki knez bojišče. V ruskih vojaških krogih trdijo, da se veliki knez tudi v vojski ni hotel odvaditi svojih peterburških navad. Popival je s paznicami »Rdčaga križa« (?). Carica vdova je baje zelo nevoljna radi vedenja velikega kneza Borisa.

Admiral Togo o zadnjih dogodkih pred Port Arturjem.

London, 13. julija. Admiral Togo poroča: Dne 9. t. m., ob 7. uri jutraj, so

prišle sovražne ladje iz portarturskega pristanišča, najpreje topničarice in torpedni rušilec, nato križarice „Bajan“, „Diana“, „Palada“ in „Novik“ ter oklopna „Poltava“. Dve topničarici in sedem torpednih rušilcev, pred katerimi je plulo več parnikov, so pričeli iskati min. Te je napadel neki japonski torpedni rušilec. „Novik“ je bil bržkone poškodovan. Nato je plul „Bajan“ naprej ter napadel japonske torpedne rušilce. Medtem so priplule štiri japonske križarice. Te naj bi napadle Ruse in ovirale parnike pri iskanju min. Neka ruska bojna ladja je plula skoro do Lungvanta, bržkone da štiti utrdbe pred napadi od suhe strani. Popoldne so japonski torpedni rušilec s pomočjo tretjega brodovja onemogočili Rusom nadaljne operacije. Z „Bajanom“ so menjavali strele do 4 ure, nakar se je umaknilo vse rusko brodovje nazaj v pristanišče. Na naši strani je bil ranjen le neki deček. List „Jiji Shimpō“ je mnenja, da so ruske boje ladje poskušale, zavzeti skupno z armado na suhem Sunvantan. Dalje še poroča admiral Togo: Sesto torpedno brodovje je 11. t. m. opoldne napadlo stražilno ladjo s torpedi, ne da bi opazilo, s kakim uspehom. Sovražnik s svojim streljanjem brodovju ni napravil nobene škode.

Tolstoj.

Rusko poslanstvo v Parizu je objavilo brzojavko iz Peterburga, v kateri se zaničuje, da bi bil ruski ministrski svet sklenil carju predlagati pregnati Tolstoj v Sibirijo.

Dar rodovinam kozakov.

Peterburg, 13. julija. Na povelje carjevo so izlašali rodovinam bojujočih se kozakov po 100 rubljev, da jih obvarujejo največje bede.

Z Balkana.

„Lokalanzeigerje“ poročajo iz Soluna, da so, kakor trdijo člani makedonskega odbora, zadnje dinamitne napade povzročili Turki, ker so hoteli dobiti povod za zatiranje bolgarskega prebivalstva.

Armenski voditelji so se približali voditeljem Makedoncev. Ni izključeno, da skupno nastopita obe po Turkih tako zatirani narodnosti.

Pri Amatovu so našli na železniškem tiru podkop, v katerem je bilo 10 kg. dinamita.

V Kragujevcu so se sprijeli socialno-demokratski delavci ondote tovarne za topove in častniki. En socialni demokrat je bil ranjen. Na rojstni dan arbskega kralja so zažgali v Belgradu velik umetni ogenj, ki je predstavljal slike iz rusko-japonske vojske.

Državni proračun za l. 1905.

„Narodni Listy“ naznanjajo, da so razni uradi že sestavili proračun za l. 1905. V proračunu so črtali mnogo več postavk za izobraževalne namene, kakor preteklo leto.

Italijanske vzporednice v Inomostu.

„Allg. Kr.“ poroča iz zanesljivega vira, da vlada ne namerava vsled zadnjih dogodkov v Inomostu nikakih prememb. Dokler ne bode vprašanje glede italijanskega vseučilišča rešeno v zbornici, bode vlada skušala nespornost med italijanskimi in nemškimi vseučiliškimi omejitimi s tem, da nastani italijanske vzporednice v poslopiju, ki leži daleč proč od vseučilišča.

Napovedati včerajšnji nemški shod v Inomostu je sprejel resolucijo; v kateri razločeno obsoja izzivanja laških vseučilišnikov, ker so na nemškem vseučilišču povzročili nezasišne izgrede in nasilnosti. Nemci zahtevajo, da se takoj odstranijo laške vzporednice. Nadalje protestirajo proti vladni nameri, da bi italijanske vzporednice ostale trajno v Inomostu. Nemško meščanstvo v Inomostu bode prihodnjič vsako izzivanje brezobzirno zatrla, za vse posledice pa bode odgovorna vlada.

Stavka v Boryslavu.

Mesto Boryslav je podobno vojnemu taboru. Četam poveljuje generalni major. Neki poročnik je z revolverjem pred množtvom 12. t. m. ustrelil nekega infanterista 77. pešpolka; vzrok še ni znan.

Ogrski državni zbor.

Zbornica je včeraj zopet nadaljevala razpravo o zvišanju civilne liste. Poslanec neodvisne stranke Barabas naglašja, da bi se visokost civilne liste morala določiti vsako leto in ne na deset let, kakor sedaj. Za vzdrževanje ogrskega kraljevega dvora bi bil voljan dovoliti vsako žrtve, a avstrijskemu cesarju ne dovoli niti krajcarja. Košutovec Szatmari izjavlja, da ljubi dinastijo, a zahteva glede višje civilne liste pri sedanjih neugodnih finančnih razmerah je taka, da lahko omaja v deželi zaupanje v kralja.

Avstrija in Italija.

„Popolo Romano“ priobčuje uvodnik, v katerem strogo obsoja zadnje poizkuse, ki naj bi povzročili nespornost med Ita-

lijo in Avstrijo, tako v zadevi Ercolessija in v drugih slučajih, ki so se zadnji čas izkoriščali v ta namen. List povdarja, da je italijanska vlada trdno odločena brezobzirno nastopiti proti vsem, ki bodo poskušali motiti sporazumljenje med Italijo in Avstrijo.

Čehi na Spodnjem Avstrijskem.

Na Spodnjem Avstrijskem živi veliko Čehov, ki se zelo marljivo organizirajo tudi na gospodarskem polju. Svoje zadruge imajo že češki gostilničarji in rokodelci in sedaj snujejo osrednje društvo za češke obrtnike. Kakor poroča dunajski „Slovan“, so češki kmetje v Moravi izdali oklic, v katerem naznanjajo ustanovitev češke kmečke zveze in »založne« na Dunaju.

Hrvaška stranka na Ogrskem.

Hrvaška opozicija je, kar je popolnoma prav, pričela s delom tudi med onimi Hrvati, ki žive v »blaženih« Ogrski. Na Murskem otoku bode pri prihodnjih volitvah hrvaška opozicija postavila lastnega kandidata, ki bode imel nalogo za slučaj, če bode izvoljen, nastopiti proti šovinistiški ogrski narodnostni politiki.

Izdajalstvo Ercolessijevo.

Vsi tovarši in znanci stotnika Ercolessija trde soglasno, da je stotnika spravila v nesrečo njegova žena, bivša natakarica, ki se je v Benetkah seznanila s častnikom Ercolessijem. Mlada častnikova žena je živela jako razkošno in so Ercolessijevi sorodniki bili mnogokrat prisiljeni žrtvovati velike svote v pokrije dolgov, ki jih je na Ercolessijevo ime naredila njegova soproga. Nekega lepega dne je naznanil Ercolessi svojim tovaršem, da je prigrabil v loteriji 16000 lir. Njegova žena je večkrat popotovala v Pariz in posredovala med svojim soprogom in francoskimi ogleduhi.

Važna papeževa odredba.

Iz Vatikanske poroča „Information“, da namerava izdati Pij X. naredbo, ki bo zela redovom pravico pečati se s trgovskimi ali industrijskimi podjetji.

Kazanska Marija ukradena.

Čudodelno podoba Matere božje v Kazanu, katera se nahaja v bogorodiški samostanu sredi mesta Kazana, so neznani storilci ukradli Rusko prebivalstvo je vsled tega jako porajeno.

Občni zbor kranjske kmetijske družbe

se je vršil danes dopoldne v veliki dvorani „Mestnega Doma“. Pozdravil je občni zbor društveni predsednik gosp. dež. glavar Otton pl. Detela, ki je povdarjal, da je leto minilo 100 let odkar se je zopet pričelo delo za kmetijsko družbo, ki je prej prenehala. Imenovi vlade je pozdravil vit. Laschan, povdarjajoč naklonjenost vlade do družbe. Ravnatelj g. Pirc je poročal o delovanju družbe.

Leta 1903. je imela družba 5201 udeležence. Udje so bili razdeljeni v 121 podružnic, od katerih sta bili v l. 1903. na novo ustanovljeni Goče in Slavina.

Vložni zapisknik izkazuje leta 1903. 1344 strogo uradnih dopisov; poslovnih števil pa izkazuje 23.505.

V družbeni pisarni, ki jo vodi družbeni ravnatelj, so delovali še: 1 tajniški pristav, 1 pisarničar, 1 skladiščni uradnik, 1 knjigovodkinja in 1 pisar. Sed družbenih uradnikov in 1 sluga so dobili l. 1903. 11900 K plače.

V pričetku l. 1903. je družba zapustila prostore v Salendrovi ulici št. 3., kjer je bila nena pisarna nastanjena skozi več kakor 80 let, ter se je preselila v druge, od slavnega deželnega odbora dobrohotno ji nakazane velike primernejše in lepše prostore na Turjaški trg št. 3.

Podružnice imajo sedaj 28 drevosnic.

Več podružnic ima svoje trtnice in sicer v obsegu 15 ha.

Mnogo trtnic ima vzorne vinograde. Za skupno porabo so podružnice imele blizu 200 kmetijskih strojev, in sicer čistilnikov (trijerjev), travniških bran, mlatilnic itd.

Razen teh strojev imajo nekatere podružnice naprave za porabo sadja, in sicer moštarnice, priprave za kuhanje sadnega žganja in sušilnice; 6 podružnic ima svoja poslopja.

Odkar je družba začela preskrbovati kmetijske potrebščine, imajo podružnice nalogo naročati skupno, da se s tem zmanjšajo prevozni stroški; pa tudi plačevanje se jim v ozira vrednih slučajih olajša.

O družbeni podkovski šoli se vrše pogajanja glede bodočnosti te šole. Spomladi 1903. l. je družba udom pod navadnimi pogoji oddala kakih 15.000 visokodebelnih drevesec in 1000 pritiklavcev. To leto je glavni odbor kupil v Gornji Šiški prikladno posestvo, obsegajoče 9 oralov v enem kosu, ki je stalo 11207 K 74 h brez

pristojbin. Leta 1905. se prične s stavbo potrebnega poslopja, s ograjevanjem in z obdelovanjem.

Družbeni dvorec na Viču ima družba sedaj enajsto leto v zakupu.

Družbena kmetijska gospodinjstva šola je pod nadzorstvom sester iz reda sv. Frančiška, ki s strokovnimi učitelji (za krščanski nauk, živinorejo, mlekarstvo, živalstvo in človeško zdravstvo) vred oskrbujejo tudi pouk v teoriji in praksi. — Vsako leto je na šoli tudi praktičen mlekarški tečaj, pri katerem se posnema s posnemalnico, mede ter se delajo razni fini siri, ki se lahko napravljajo iz malo mleka. Tudi se vsako leto prirejajo poučni isleti. Leta 1902. se je pouk pričel 1. oktobra in je trajal do 30. septembra 1903. Učenk je bilo 14.

Leta 1898. istotako v proslavo imenovane vladarjeve petdesetletnice ustanovljeni cesarja Franca Jožefa I jubilejni zaklad za obdarovanje starih kmetijskih poslov je dosegel v l. 1903. 1887 K 60 h.

Leta 1903 je bilo obdarjenih 10 poslov z darili po 20 K.

Družbeno uradno glasilo »Kmetovalec« je l. 1903. izhajalo že XX. leto ter se ga je tiskalo nad 6000 izvodov.

Kmetijska družba je l. 1903. oddala: 2415 strankam 126.621 kg. raznih semen.

1277 strankam 1280.530 kg. raznih umetnih gnojil,

1052 strankam 102.400 kg. močnih krmil in klajnega apna,

181 strankam 120.000 kg. modre galice in žveplene moke,

1795 strankam trtne škropilnice, žveplalnike, kose, osele, požiralnikove cevi itd.,

900 strankam sadno drevje.

Družba je v tem letu 7640 strankam priskrbela blaga z drevjem, s stroji in z orodjem vred v vrednosti 250.000 K. Ves denarni promet je torej znašal pol milijona kron. Družba je kupila okroglo 170 vagonov gospodarskih potrebščin in jih je ravno toliko oddala; zato je blagovni promet znašal 340 vagonov ali 12 polno naloženih tovrstnih vlakov.

Poročilo je bilo soglasno odobreno, istotako računski sklep, ki izkazuje skupnih dohodkov 336.841 K 58 v. in stroškov 313.639 K 55 v. Stanje aktivnega družbenega imetja l. 1903. je bilo 76.866 K 03 v. Proračun izkazuje dohodkov 255.700 K. Ako se primerjajo dohodki s stroški, se razvidi, da bode mogoče pokriti vse stroške s proračunjenimi dohodki in da ostane še kakih 700 K.

Na predlog g. župnika Slibarja je bil vslikom soglasno izvoljen zopet za predsednika gosp. Otton pl. Detela, kakor za odbornike vsi izstopivši gg. odborniki: baron Henrik Lazzarini, graščak v Smledniku, Jožef Pogodnik, posestnik, državni in deželni poslanec v Podnartu, Viljem Rohrmann, adjunkt kranjske kmetijske šole na Grmu in dr. Tomaž Romih, župan v Krškem.

Sprejet je bil predlog glavnega odbora, da se sme najeti 30.000 kron posojila od kranjske hranilnice v svrhu nakupa parcel v občini Zgornja Šiška v obsegu 9 oralov za drevosnico, ker sedanja drevosnica več ne zadošča svojim namenom.

Sprejet je bil predlog podružnice v Novem mestu, da se nastavi živinorejski nadzornik, ker so se, kakor je povdarjal gosp. Rohrmann, taki nadzorniki izkazali po deželah, kjer so že nastavljeni, kot potrebni za povzdigo živinoreje.

Mokronoška podružnica je predlagala, da naj kmetijska družba skrbi za tuje kupce, ki bodo ob letošnji ugodni sadni letini na ravnotež od kmetov kupili sadje. Sprejeto.

Nadalje so bili sprejeti predlogi mokronoške podružnice o povzdigi gozdarstva, one v Smartnem pri Liti in da naj družba poleg 16% nabavi tudi 18% Tomaževo žlindro, podružnice na Čolcu, da naj se razdelitev in pogozdovanje skupnih pašnikov vrši sporazumno s posestniki; podružnice v Gočah, da naj se porazdeli skupni gozdovi na Nanosu, podružnice v Gočah in v St. Vidu pri Vipavi, da naj kmetijska družba deluje na nastavljenju živinozdravnika na Vipavskem in ponovljen predlog podružnice v Vipavi, da naj se skrbi za isprane škopitarje.

Debat sta se udeleževala državni in deželni poslanec g. Povše in g. ravnatelj Pirc skoraj pri vsaki točki.

Ker ni nikdo stavil samostojnih nasvetov in je bil s tem spored rešen, je pred sednik, deželni glavar g. pl. Detela, zaključil zborovanje z zahvalo, da se je vključil velikemu delu na polju toliko članov udeležilo občnega zbora.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. julija.

Cestitamo! Narodove surovosti proti vseslovenskemu mladenišnemu shodu ponatiskuje celjska »Deutsche Wacht« z velikim odobravanjem ter jih vzprejema za svoje. K temu najnovejšemu pojavu Mravlag Tavčarjeve skupnosti najodkritosrdnejše česti-

tamo narodno napredni stranki. Mi pa gremo naprej!

Umrl je v Idriji včeraj zvečer ravnatelj ondote občinske realke g. Karol Pirc.

Cesar je daroval po toči oškodovanim prebivalcem novomeškega političnega okraja 8000 K.

Umrla je v Kranju gđ. Margareta Vidmar, zadnja sestra pokojnega knezoškofa Jerneja Vidmarja. Bila je velika dobrotnica cerkva in šol. Ostalo njeno premoženje podedujejo, kakor smo elišali, škofovi zavodi in sorodniki, hiša pa pripade župni cerkvi v Kranju. Pogreb bo jutri, v petek, ob pol 10. uri dopoldne v Kranju.

Imenovanja. Gosp. Rudolf Hofmann, pristav c. kr. drž. želez. v Kranju, je imenovan za računovodjo v Ljubljani na drž. kolodvoru. — G. Hinko Rebolj, asistent c. kr. drž. železnic v Kranju, je imenovan za računovodjo istotam.

— Obsodbe radi zagrebške demonstracije. Radi demonstracije povodom dohoda domobranskih kadetov iz Pečuha v Zagreb so obsojeni na osem dni zavora: Absolvirani gimnazijec Festetić in komptorist Kosteljski. Na tri dni zavora so obsojeni: Novinar Neubauer in gimnazijec Mikšič. Farmacevta Marna še niso izpustili iz zavora.

— Srednješolstvo v Gorici. Od 66 za realko v Gorici priglasiu dečkov je padlo pri vzprejemnem izpitu 22. Vzrok: deželna jezika nista učna jezika, ampak — nemščina.

— Utonil je v sredo popoldne Erik Schönewetter, učenec IV. razreda meščanske šole v Krškem. Vozil se je z delavci, ki delajo na Savi, v čolnu. Pri tem je padel v deželno vodo. Potegnili so ga iz nje že mrtvega.

— Čebelarji. Tretji kongres hrvaških in srbskih čebelarjev bo dne 24. avgusta v Zemunu.

— Ogenj. Iz Preserja se nam piše: Pretečeni petek, 8. t. mes., začel je ravno opoldne goret v Kamniku kozolec posestnika Martina Reparja, stoječ na jugozahodni strani vasi. V par minutah je bila vsa stavba v plamenu. Naglo so prihiteli možaki z brigadnico bivše tukajšnje požarne brambe, žene in dekleta so marljivo donasile vodo, toda predvsem se je gledalo na to, da se okoli stoječa gospodarska poslopja zavarujejo, ker na uspešno gašenje požara samega ni bilo niti misliti. Prišla je tudi požarna bramba iz Borovnice, ko so domači gasilci ogenj že precej ustraževali. Velika sreča je bila za mnogoštevilno vas Kamnik, da je pihala lahka burja, ki je nosila utrinke ven na polje. Posestnik je bil sicer zavarovan za malo svoto, ali škoda je velika, ker je bil kozolec precej poln sena in žita in je obenem zgorelo tudi nekaj vozov in drugega gospodarskega orodja.

— Utonil je v Sostrem štiriletni deček Franc Alič.

— Deficit pri poštnem in brzojavnem erarju. Z Danaja prihaja poročilo, da se je v preteklem letu pokazal pri poštni in brzojavni upravi deficit dveh milijonov kron. Zanimiva bodo pojasnila, odkod prihaja nedostatek.

— Orožnik ji rešil življenje. V Bistrici pri Mojstrani je padla 9 in polletna hčerka posestnika Petra Kovača iz Mojstrane. Odi na dopustu se nahajajoči orožniški postajevodja Ivan Seunik je skočil za deklico v vodo in jo rešil.

— Pet hiš je pogorelo na Senturški gori v noči od 12. na 13. t. m.

— Požar v St. Juriju pri Kranju je napravil 16.270 K škode. Zavarovanje znaša 6500 K. Zažgal je 72letni slaboumni starček Jernej Golob.

— Stekli psi na Reki so doslej padli 16 oseb. Polcija vjame in pobije vsakega psa, katerega dobi na ulici.

— Umrl je v Trstu trgovec in posestnik g. Anton Počkaj. Pred 20. leti je obesil nad svojo trgovino prvi slovenski napis v Trstu.

— Iz Kamnika se nam poroča: God naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda smo praznovali letos v Kamniku slovesno, kakor še nikoli popreje. Zaradi slabega vremena v pondeljek večer je bila slovesnost šele naslednji večer. V torek zjutraj ob 8. uri je daroval v ta namen preč. gospod dekan Lavrenčič peto sv. mašo, katere se je udeležilo tudi mnogo odlične gospode. Gospodu dekanu izrekata zato moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Kamniku kar najtoplejšo zahvalo. Zvečer pak se je radovalo na trgu občinstvo ob zvokih mestne godbe in med petjem pevskega društva „Lira“. Lep večer je krasil še umetni ogenj. Tudi več kresov smo opazili ta večer. Ena želja nas je edinila, da bi se vsako leto ne samo pri nas, ampak tudi drugod praznoval spomin sv. blagovestnikov tako slovesno kakor letos.

— **Veteranci v Ratečah** na Gorenjskem vabijo k blagoslovljenju društvene zastave veteranskega društva v Ratečah dne 24. julija 1904. Kumovanje je sprejela gospa Ivana Budinek-ova iz Kranjske gore. Spored: 1. Ob 5. uri zjutraj budnica. 2. Sprejemanje gostov do pol 11. ure dop. na kolo dvoru. 3. Ob 11. uri sv. maša in blagoslovljenje zastave na prostem. 4. Odhod k obedu. 5. ob 3. uri popoldne koncert v gostilni gosp. Ivana Jalena v Ratečah št. 50. 6. Pozdrav odhajajočih društev. Prostovoljni darovi se hvaležno vsprejmo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Starinske freske** so našli v Šent Petru na Goriškem v cerkvi, ko so hoteli prebarvati presbiterij. Ko so odstranjevali omet, so prišli na freske, ki so stare baje kakih 400 let. Čakajo izvedenca, predno nadaljujejo z delom.

Štajerske novice.

š **K deželnozbornski volitvi.** V okraju Maribor kandidirajo soc. demokratje za četrt skupino nekoga Hilarija, nemška ljudska stranka župana Stigerja, krščanska ljudska stranka pa župnika Lopiča iz Mureke.

š **Radi klobuka utonil.** Pri Radgoni je padel v Muro nekemu 17letnemu mizararskemu pomočniku klobuk. Deček je skočil za klobukom v vodo, a je v vrtincu utonil.

š **Prijet tat.** V Celju so prijeli znane tatu Janeza Ferleza iz Slatine. Vlomil je v par stanovanj.

Ljubljanske novice.

Sokolski zlet. V Ljubljano prideta samo dva posebna vlaka iz Prage; za tretji vlak, ki bi šel z Dunaja, je bilo premalo priglasenih. Iz Prage mora vsak Sokol nesti seboj hrane in pijače za 24 ur. Sokoli se vozijo v sokolski obleki, a vsak mora imeti kovčeg s civilno obleko. Zastave, bobni in trombe niso pripuščene; prišla bo samo glavna sokolska zastava.

Napredek Ljubljane. Govori se, da je kmetska posojilnica za ljubljansko okolico kupila nasproti Medjatove hiše na Dunajski cesti ležeči stavbinski prostor g. Gorjupa (bivši vrt dež. bolnice). Ondi namerava graditi baje sedem velikih hiš.

Sklep šolskega leta je bil danes na vseh tukajšnjih ljudskih šolah.

Umrli so: Irena Vincencija Gorjanc, usmiljena sestra, 35 let. Marija Drexler, vlakovodje hči, 20 mesecev. — V bolnici: Lucija Zaveršnik, dninarica, 69 let. Pavla Klš, kotlarjeva hči, 16 let.

Imeniten lov ljubljanske policije. Policija je v Ljubljani aretirala nekoga Pastirca, vzgojenega v Zagrebu, a rodom Kranjca, ki je pri hrvaških igralnih družbah izvršil več tatvin. Večjo tatvino je napravil pri Čirčevi igralni družbi v Varazdinu in pobegnil v Budimpešto. Bil je policijsko zasledovan. Po Ljubljani se je predstavil za Dimitrija Markoviča. Treba je bilo precej dela, da je policija izvedela njegovo pravo ime. Spoznal ga je sin tukajšnje brivskega mojstra gosp. Gradiša, katerega je pred leti okradel v Oseku. Tako je „podjetnemu rojaku“ ljubljanska policija pokvarila nameravana „dela“ v domovini.

Vojaška vest. Prvi bataljon 17. peš polka pride jutri v Ljubljano in ostane tu do 27. julija. Dne 28. t. mes. se odpelje v Celovec. Jutri odide pešpolk št. 27 proti Rakeku, kjer ostane do 31. t. m.

Pogrešajo 35 let starega umirovljenega kurjača Jožefa Urha, ki je 4. t. mes. šel iz svojega stanovanja na Poljanski cesti, a se do danes še ni vrnil. — Dalje pogrešajo že od 8. t. mes. 11letno narednikovo hčerko Marijo Sampele.

Veselica abiturijentov je včeraj zvečer v veliki dvorani Puntigamske pivovarne krasno uspela. Udeležba gimnazijskih in realnih abiturijentov je bila obilna. Došlo je tudi mnogo rodbin iz najboljših tukajšnjih krogov in nekaj abiturijentov drugih gimnazij. Vse točke so se vršile točno po naznanjenem sporedu; posebno je na vzode očaralo petje gđ. Novakove. — „Klub samcev“ je tudi spopolnjeval dobro zabavo.

Pozor na biciklje! V Ljubljani je sedaj skoro vsak dan ukraden kak bicikelj. Policija je na delu, da dobi tatu, ki je zopet pričel krasti po Ljubljani biciklje.

Posebna vlaka iz Prage prideta 16. t. m. prvi s 600 osebami ob 8. uri 40 min., drugi s 450 osebami ob 9. uri zvečer. Vlaka privozita preko Beljaka in Trbiža.

Ljubljanski heliovc poidejo v nedeljo tudi v Večce, kamor pride heilat tudi nekaj Celjanov.

Vodmat pri Ljubljani je, kakor se nam poroča, še vedno večja vas, koder so prosti pomočni razgrajali in razposajeni otroci, ki se valjajo po ulicah v raznoteri neanagi.

Na glavni skupščini družbe sv. Cirila in Metoda bodo zastopali šentpetersko

žensko in moško podružnico sledeče dame in gospodje: Klemenčeva, Počtnikova, Sajevčeva in Strahova; Bonač, Lenček in Petrič. Včeraj si je g. finančni ministere glavne družbe izvesti mel radostno roki, kajti gospica blaginčarica in g. blaginčar sta mu vročila K 180 — članarine in K 885 57 čistega dohodka veselidnege z dne 3. t. m., — skupno K 1065 57. Želimo da i druge p. n. posestrime naše dosežejo enake gmetne uspehe.

O Ljubljani prinaša podlistek „Agramer Tagblatt“.

Ustanove za vdove. Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospe nadvojvodke Marije Valerije razdeliti je med petero ubogih vdov ljubljanskih 400 kron. Prošnje do 28. t. m. na mestni magistrat ljubljanski.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Antiantialkoholno-knjižnico bodo ustanovili proti abstinenčnemu gibanju meseca februarja l. 1905. v Berlinu o priliki razstave likerjev. — Samoumoruskega ritmojstra Ivkova, ki je bil obsojen radi izdajstva na dosmrtno ječo, vzbuja splošno pozornost. Ivkov si je v ječi s kravatno iglo prebodel žilo in počasi izkrevavel. Strašni smrtni boj je boril več ur. — Osemdeset tisoč kron škode je napravila pri Millstadtu na Korščkem izstopivša reka. — Propalico Fenys, glavnega urednika Košutovec, ki je oskrnil 50 dekle, so v Budimpešti izpustili iz preiskovalnega zapora. Skoro gotovo bo zopet pobegnil, a dobil bo priliko, da se bo bolj skril, nego prvi pot.

Telefonska in brzoljavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Pariz, 14. julija. »Eho de Paris« priobčuje podrobnosti o strašnem japonskem porazu pred Port Arturjem. Glavni naskok Japoncev se je izvršil v nedeljo na utrdbo št. 3. Japonci so po poizvedovalcih poizvedeli, da je ruska utrdba blizu železnice, nedaleč od Port Arturja, in da je baje slabo utrjena. V zadnjem času so pa Rusi pred to utrdbo položili 30 min, katere so v odločilnem trenutku pod Japonci pognali v zrak. Japonci so v združeni koloni naskočili utrdbo. Tudi ruske baterije so jim zadale velikanske izgube.

Peterburg, 14. julija. Kuropatkin stoji v Dašičavu in je pripravljen z največjimi žrtvami se upreti Japoncem in obdržati Dašičavo. Kuropatkin je vojakom naznanil, da so Japonci pred Port Arturjem imeli velikanske izgube in da so vse zahodne pozicije pri Port Arturju Rusi zopet zavzeli.

Čifu, 14. julija. Japonski general Oku koraka s 50 000 možmi proti Dašičavu. Rusi imajo ondi 30 000 mož. Pričakuje se ondi velike bitke.

London, 14. julija. Poroča se, da Rusi z vedno večjo močjo iz Ljaojana prodirajo proti desnemu japonskemu krilu, proti Motienskemu prelazu. Na japonski strani se koncentrirajo velike množice. — Rusko gibanje je naperjeno proti japonskemu usredišču. — Rusi se nekaj milj pred Motienskim prelazom, ki je v japonskih rokah, utrjujejo.

Vladivostok, 14. julija. Tukajšnji ruski list bo jutri radi nedostajanja papirja prenehal izhajati.

Zader, 14. julija. Sibenski „Sokoli“ na poti v Ljubljano so bili tu insultirani.

Trst, 14. julija. V tukajšnjem laškem telovadnem društvu je bila danes hišna preiskava. Vzrok zadnja demonstracija. Oblast je zaplenila tri stare revolverje in veliko hujskajočih tiskovin.

Dunaj, 14. julija. V Clarensu, kanton Waadt v Švici, je prošlo noč umrl bivši burski predsednik transvalske republike Pavel Krüger. (Bil je rojen l. 1825. v Kaplandu in v prvi vojski z Angleži poveljnik burske armade; l. 1883. je bil prvič izvoljen predsednikom republike, po zadnji nesrečni burski vojski je zapustil domovino in se preselil v Evropo.)

Dunaj, 14. julija. »Wiener Abendpost« dementira, da bi bil Körber izdal od »Narodnih Listov« omenjeni razglas. (Glej včerajšnjega »Slovenca«.)

Reka, 13. julija. Učitelj v Svirčimu na otoku Hvar je bil obsojen na 4 dni zapor, ker je udaril nekoga učerca. Vsi učitelji v okraju so sklenili, da ne pridejo toliko časa v šolo, dokler se ne razveljavi ta obsodba.

Osek, 14. julija. Zblaznel je šef državne policije v Zemunu Dobošević in umrl.

Carigrad, 14. julija. O boju pri Geničeh Vardasu se poroča: Vodja vstašev Apostel se je skril s 6 vstaši v neko koč, katero so turški vojaki obkolili. Ker vstaši niso hoteli priti iz koč, so Turki koč zažgali. Požar se je razširil. Zgorelo je 33 koč. V zmešnjavi se je posrečilo vstašem uiti. Ena oseba je ubita, tri so ranjene.

Belgrad, 13. julija. V tukajšnjem arzenalu je došlo do tepeža med častniki in delavci. En delavec je ranjen. Neverojetna je vest, da je 100 oseb mrtvih.

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 308-2 m, srednji tlačni tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi.	Nebo	Padešina v 24 urah
13	9 zveč.	740.9	20.4	sl. sever	jasno	
14	7. zjutr.	742.3	16.4	sl. svzh.		0.0
	2. popol.	741.4	25.8	sr. jvzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 21.4°, norm. 19.7°

Zahvala. 1204

Za mnoge dokaze presrečnega sočutja ob smrti našega iskreno ljubljenega nepozabnega očeta, oziroma starega očeta in tasta, gospoda

Karola Piš

za mnogobrojno spremstvo ob pogrebu dragega pokojnega in za prekrasne darovane vence, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom najiskrenejšo zahvalo.

Žalujejoči ostali.

Dne 5. t. m. je med veselico na Kozlerjevem vrtu v Ljubljani nekdo odpeljal kolo „Regent“, svoje pa pustil tam. Lastnik kolesa „Regent“ je vzel ono kolo, ki je imelo tudi svojo številko, s seboj, in se sedaj to nahaja pri podpisnem, kamor se naj dotičnik blagovoli oglasiti zaradi vrnlive.

Ludovik Vrtnjak,
Ključarovi, P. Križovci, Štajersko.

Spretni zastopniki za Ljubljano

sprejme ugledno zavarovalno društvo za vse stroke zavarovanja proti proviziji in po zadovoljivi predskusnji tudi s stalno plačo. Ponudbe pod „Stalna služba“, na upravnistvo tega lista. 1203 1—1

Na graščini barona Wambolta Umstadtskega na Hmelniku se oddaje služba samostojnega kmetijskega adjunkta.

Natančneje se izve pri eskrbnistvu graščine barona Wambolta Umstadtskega na Hmelniku pri Novem mestu. 1196 8—2

Razpis.

Za zgradbo vodovoda za mestno občino Kamnik potrebna dela in dobave oddale se bodo po javni dražbi.

Tozadevne pisane ponudbe za vsa dela z napovedbo posameznih ali skupnih cen je vložiti do **1. avgusta t. l.** do 6. ure zvečer pri podpisnem županstvu.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene ter imeti napis: „Ponudba za prevzete zgradbe vodovoda v Kamniku“, katerim mora biti priložena izrečna izjava ponudnika, da isti pripozna stavbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogoja ne ukloni.

Ponudbam je priložiti 5% vadij za po ponudniku preračunjeno stavbeno svoto v gotovini ali pa pupilarno-varne vrednostne papirje po kurzi ceni.

Odbor mestne občine si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na visoko ponujene cene, da če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun mer in stavbeni pogoji so na ogled pri podpisnem županstvu, oziroma se isti dobe, če se prej plača zanje 6 K.

Županstvo mestne občine v Kamniku,
dne 12. julija 1904.

L. S.

Josip Močnik, župan.

Pijte

Klauerjev

„Triglav“

najzdravejši vseh likerjev.

544 150—45

Hiša v Novem mestu na prodaj.

Ista se nahaja na najodličnejem prostoru glavnega trga, ravno nasproti mestne hiše, je enonadstropna, ima lepo stanovanje in dvoje prodajalnic. Proda se pod ugodnimi pogoji. Več pove lastnik **Ferdinand Tomažič**, c. kr. v špi poštni kontrolor v Ljubljani, ali pa g. **J. Krajec** v Novem mestu. 1169 5—2

Organist

kateri je dovršil orglarsko šolo s pohvalnim uspehom in vseh predmetih, želi službo premeniti sredi septembra ali oktobra na kako večjo župnijo. — Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“. 1188 3—3

V trgovino se sprejme:
Deček iz dobre hiše in z trgovski pomočnik za nedoločen čas radi ureditve trgovine.
Tvrda Jos. Č. Demšar, Železniki.
1198 3—1

Izurjen
gostilničar
se išče na račun z malo kavcijo za dobro idočo gostilno.

Ponudbe naj se pod oznamenilom „Pošten“ pošljajo na upravnistvo tega lista.

Išče se
velika nemeblirana soba
s separatnim vhodom za september ali oktober. Ponudbe pod **M. A. 33** poste rest., Ljubljana. 1202 3—1